

LJUDSKI GLAS

Glasilno „Kmetško-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za četrt leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1.40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

E. K.

Kdo bo rešil delavno ljudstvo?

(Konec.)

Z miloščino ni nič. Z blagimi srci ni nič. Po svetu je veliko „zlatih duš“, usmiljenih družb, dobrodelnih zavodov. Koliko se pozna vsa ta dobrotelost v sedanjih brezposelnosti? Niso li velika mesta kljub temu prenapolnjena z ljudmi, ki bi najslabše delo smatrali za boljšo pomoč kakor vso dobrotelost?

In kapitalistični sistem jim ne zna pre-
skrbeti, čeprav morajo drugod delavci garati tako, da žre tlaka njihovo zdravje, čeprav bi bilo za vse milijone dosti dela, ako bi se zaposlenim delavcem dovolilo malo več počitka, čeprav imamo na milijone akrov neobdelanih zemljišč, čeprav bi bilo treba vsakokratnega zboljšanja na železnicah, da bi bil promet boljši, čeprav bi bili koristni novi kanali itd., čeprav bi bilo z eno besedo dela in jela za vse.

Kapitalistični sistem ne zna, ne more spraviti reda v to anarhijo.

Torej je treba na mesto kapitalizma drug sistem, ki bo znal in mogel urediti vse te zadeve. Zemlja bi lahko redila še veliko več ljudi, nego jih živi. Torej je ureditev mogoča.

Socializem pove, kakšen je njegov sistem, pokazuje, da bi se s tem sistemom lahko uvedla pravičnost, in kaže tudi pot do cilja.

Ali delo osvoboditve morejo izvršiti le tisti, ki so zaslužni. Noben posameznik nima te moči; vladajoči kapitalistični razred se pa ne bo lotil tega dela, ker je v sedanjih razmerah popolnoma zadovoljen.

Poštenost socializma je v tem, da ne zida zlatih gradov v oblakih in da ne obljubuje ljudstvu ničesar, ampak mu pove resnico:

Če hočeš biti rešeno, se moraš samo rešiti. Noben izveličar ne pride iz nebes, da umre zate in vzame bedo od tebe. Noben velikan ni rojen, ki bi mogel s svojo pestjo zatreti kapitalizem in sneti breme s tvojih ram. Samo moraš raztrgati verige, s katerimi si uklenjeno. Zato pa moraš biti močno, kajti tudi tvoj sovražnik je močan. Tvoja moč je v združitvi, v organizaciji, v znanju. Organiziraj se, uči se! Z naukom boš spoznalo svoje sovražnike, svoje razmere, svoje življenje in svojo moč. Spoznalo boš, da je v tvojih rokah delo, največja sila sveta, brez katere bi zmrznilo vse življenje na zemlji. Kadar boš to spoznalo, boš vedelo, da si v združitvi nepremagljivo. Kajti kadar imaš to moč, da lahko ustaviš vsa kolesa, se mora izpolniti tvoja

volja. Dinarji ne delajo, če ne delajo delavske roke. Vsi cekini sveta ne zmesijo in ne spečejo enega hlebca, ne zgrade ne ene bajte, ne preorjejo ne ene njive, ne spišejo in ne natisnejo ne ene knjižice, ne sešijejo ne ene srajce, ne spravijo niti funta premoga na dan.

Delo je močnejše od dinarja. Delo je delavska last. Organizirano delo je največja sila na svetu. Z organizacijo, z združitvijo se morajo delavci rešiti.

Roko v roki.

V več člankih, priobčenih v našem listu, smo že dokazovali, da imata mali kmet in industrijski delavec skupne interese. V podrobnih razpravah smo se uverili, da hočeta oba eno in isto. Ne smemo pa sedaj le pri tem ostati, temveč moramo gledati, da se v skupnem stremljenju tudi medsebojno podpiramo. Industrijsko delavstvo tvori po celem svetu prednjo stražo armade v boju onih, ki delajo proti onim, ki samo uživajo. Vsak uspeh, katerega delavstvo v tem boju doseže, pomeni obenem tudi za kmetško ljudstvo korak k osvoboditvi. Izmed mnogih navajamo tukaj en primer. Če imamo danes skoro po vsem svetu uvedeno splošno in enako volilno pravico, se imamo pred vsem za to zahvaliti industrijskemu delavstvu, ki si je s svojimi organizacijami v več nego 30 letni borbi priborilo ta uspeh. Če pogledamo na žrtve, ki jih je delavstvo v tem boju utrpelo, šele vidimo, kakšno važnost so polagali kapitalisti na to, da sami odločujejo o zadevah družbe in države. Seveda je bilo komudno, sedeti v parlamentu ali občinskem odboru med samimi bratci. Nihče jih ni kontroliral, nihče ni zagovarjal milijonov izkoriščanih. Veleposestnik in fabrikant sta si nemoteno delila sadove žuljev milijonov pridnih delavskih rok. Pa so prišle delavske organizacije in dvignile svoj glas v imenu vseh izkoriščanih: „Tudi mi hočemo soodločevati kakšna naj bo družba, država in občina in kdo naj ji vlada.“ Ta boj za pravično stvar je trajal več ko tri desetletja. Počasi, silno počasi so delavci v tem boju napredovali, ker ogromna večina izkoriščanega ljudstva ni vedela ceniti tega boja in ga zato tudi ni podpirala. Če bi bilo vse delavno ljudstvo v mestu in na kmetih organizirano in prepojeno enih misli, bi za izvojevati to zahtevo rabili kvečjemu par ur.

Delavske organizacije, ko so si pridobile pravice utrdile in zavarovale, dvigajo zopet svoje zastave. Zopet bo zadivjal boj. V tem boju se bo odločilo, ali bo delo prinašalo le tistim sadove, ki ne delajo, ali bodo oni, ki

delajo tudi soodločevali. Odločilo se bo, ali bodo ohranili zemljo tisti, ki je ne obdelavajo, ali bo na razpolago onim, ki jo hočejo pognojiti s svojim znojem in jo obdelati s pridnimi rokami na korist splošnosti. Osvobođenje dela — socializacija industrije in zemlje so novodobna gesla.

Bomo ta gesla razumeli?

Dalekosežni načrt za ta boj je izgotovljen. Prvi korak k temu cilju je uvedba delavskih obratnih svetov v tovarnah. Ti obratni sveti naj nudijo delavstvu šolo, da se nauči spoznavati upravo tovarn. Da spozna vse pogoje v delovanju industrije i. t. d. In kar pomenijo za socializacijo industrije delavski obratni sveti, to veljajo agrarni odbori za socializacijo zemlje. Prvi korak k socializaciji zemlje je pravična izvedba agrarne reforme. Priprave za izvedbo agrarne reforme bodo izvedli agrarni odbori, v katerih bodo zastopniki kmetškega ljudstva do podrobnosti preštudirali to vprašanje.

Industrijski in kmetški proletarijat se bo moral v tem boju medsebojno podpirati. Vsak za sebe bi vodil boj pod težjimi okoliščinami, združen bo pa lažje in hitreje napredoval.

Mi in Sokolstvo.

(Konec.)

Kot tako smo Slovenci prevzeli sokolsko misel od Čehov. Bila nam je potrebna takrat kakor sol, bila je najuspešnejša obramba proti nemški nadutosti in proti nemškemu kapitalu obenem. Žalibog je zmagovala na Slovenskem zelo počasi. Žalibog se je naša inteligenca preveč bala nemških gospodarjev, žalibog se je naša inteligenca takrat še tudi vse preveč bala demokratične ideje, ki se od Tyrševe in Jahnove ideje nikakor ne da ločiti, dokler...

Dokler narod ne čuti svoje premoči. Dokler ne nastane razlika med narodom in ljudstvom. Dokler se pod krinko narodnosti ne priklatijo v ljudsko sokolstvo protiljudski izkoriščevalci, ki zavržejo idejo, ker jim je nevarna, in se zadovoljijo z zunanjo obliko.

Pri nas se sokolstvo še ni popolnoma razvilo. Še vedno imamo med Sokoli precej takih, ki služijo ideji s pravo požrtvovalnostjo po Tyršovem geslu „Ne za bogastvo, ne za slavo!“ Tiso doslej še vedno tudi zmagovali na zborih, tako da se vsaj uradno še ni mogla vgnezditi na vsa vodilna mesta prazna meščanska frakarija. Še vedno služi sokolstvo pred vsem razvoju ljudskih telesnih in duševnih sil. Telovadci imajo še vedno več besede nego paradni člani. Zato socialisti

še niso izrekli zadnje besede, stranka še ni prepovedala svojim članom telovaditi pri sokolskih društvih.

Toda vedno bolj se širi v sokolskih vrstah skaza. Že v stari Avstriji so mnogi mislili, da Slovencem najbolj pomagajo s tem, če kakemu Nemcu šipe pobijejo. Da je najbolj naroden tisti, ki Nemce najbolj sovraži. Pa so ostali v manjšini — zmagovala je večinoma zdrava ideja. Ko so se pojavili klerikalni Orli, se je zopet oglasila neumna radikalnost, ki je hotela preprečiti orlovsko gibanje s kamenjem in zmerjanjem, a še so zmagali trezni sokoli, nikdar še ni sokolstvo uradno nastopilo proti orlovstvu drugače, nego z idejo. Ko se je pa osvobodil naš narod iz nemških krempljev, so se začele sokolske vrste tako hitro množiti, da postaja to nevarno za to idejo ravno tako, kakor je bilo nevarno za socialno demokracijo, da je o prevratu vse k njej drlo. Že sama prevelika množica Sokolov, ki še ne vedo, kaj hoče sokolstvo, in ki tudi še ne bodo kmalu vedeli tega, če bodo prirejali same veselice in se zadovoljevali s parado in zastavami — že sama ta množica je ideji nevarna tembolj, ker naša inteligenca ni tako pridna, da bi hotela z zanimivimi in vendar temeljitimi predavanji, razpravami, s sistematičnim poukom, sploh z vztrajnim delom odpraviti to zlo.

Povrhu pa državna podpora! Prav je, če podpira država zdrave ideje, toda podpira naj jih pametno. Ne število sokolskega naraščaja, temveč duh njegov, ta naj odločuje pri pohvali učiteljev. Ne razobešene zastave, temveč pravo sokolsko življenje naj bo merilo napredka.

V sokolstvu bi razen zdrave ideje videli lahko tudi stvaren začetek bodoče ljudske brambé ali milice. Zato je posebno škodljivo, če se sokolstvo tako ozko veže z vojaštvom, ki je odločno protidemokratska institucija.

Današnje sokolstvo pri vodilnih krogih ni priljubljeno zaradi ideje, temveč zaradi nacionalizma, imperijalizma, militarizma, morebiti že tudi zaradi fašizma, ki se začinja uveljavljati. V tem vidimo začetek velikega zla, zato smo na zahtevo svojih telovadcev že ponekod ustanovili lastne telovadne odseke, da se ne bodo naši člani okuževali s temi strupi. Tista sokolska društva pa, ki še nimajo tega pečata, nimamo povoda bojkotirati, tem manj, ker hočemo tudi mi storiti za zdravo telo čim največ, svojih sredstev v ta namen pa še dolgo ne bomo imeli dovolj.

Da ponovimo na kratko: Sokolska ideja kot taka nam je simpatična. Mnogo dobrih socialistov nam je pomagal izobraževati Sokol. Kjerkoli se bodo pa pojavile protisocialne tendence, bomo povsod odločno nasprotovali, čeprav iz drugih vzrokov nego Orli.

Vzgojimo značaje.

V naših organizacijah smo dosedaj vse premalo upoštevali vrednost dobre vzgoje. Če je kdo škodoval, so to storili tisti sodrugi, ki so šli med ljudstvo, ter mu v krilatih besedah obljubovali osvobojenje, le če vstopijo v naše vrste.

Zob: (13. nadaljevanje.)

Socializem in vera.

Modrôvanje navadnega človeka.

Če je pa tako, čemu se potem kregamo toliko zaradi vere? Čemu sovražimo tiste, ki verujejo Mojzesu ali Mohamedu ali Lutru? Čemu bi se imela sovražiti pravoslavni in katoliški kristjan, ko je vendar razloček med vsemi temi verami tako neznamenat proti neskončnosti in nedosežnosti tistega pravzroka, ki mu hočemo v svoji zaslepljenosti najti ne samo bistvo, temveč še celo podrobnosti, da, še o barvi njegove brade govorimo v svoji otročji prevzetnosti, ki je pa za našo dobo vendarle že preveč neumna, preveč bogokletna!

Posebno bogokletna je ta prevzetnost pri kristjanih. Krščanstvo je v svojem bistvu spravljivo. Ne pozna sovraštva, odpušča vsem. Sedanje krščanske cerkve pa se vse

Izrabljali so človeku prirojeno sebičnost v to, da mu niso pokazali velikih težkoč na poti do osvoboditve, do katere more pomagati le vztrajno in žilavo delo.

Največ je škodovala našemu ljudstvu meščanska vzgoja s tem, da ga je z lepimi obljubami uspavala. Meščanski volilni agitator je obljubil vse, samo da ga ljudstvo voli. Ni škodoval ljudem samo s tem, da jim je zavestno obljuboval stvari, katerih niti volje, kaj še moči ni posedoval, da jih izpolni. Več jim je škodoval s temi zlatimi gradovi v oblakih radi tega, ker jih je s svojimi obljubami premetil, da niso sami iskali pot v boljšo bodočnost.

Mi socialisti pa, ki hočemo sezidati pravičnejši svet, se moramo vedno zavedati, da se bo to zgodilo le takrat, če bomo vsi pridno zavahali rokave in delali. Socialist ne more biti tapca, ki se pusti voditi od vseh mogočih vplivov. Mi vemo, odkod prihaja zlo in kako se ga odpravi. Brez ovinkov povejmo našemu ljudstvu, da se bo moralo organizirati, v organizaciji pa je treba osebne interese podrežati interesom skupnosti. Onim pa, ki hočejo uživati uspehe naših organizacij brez da zanje kaj žrtvujejo, je pa tudi treba prav krepko razložiti, da je to neznačajno.

Iz stranke.

Šmartno pod Šmarno goro. V nedeljo dne 5. septembra t.l. se bo vršil ob 15. uri pri „Tomažu“ izredni občni zbor krajevne organizacije KDZ v Šmartnem pod Šmarno goro. Zadeva nujna! Dolžnost vsakega člana je, da se običnega zbora gotovo udeleži. Odbor.

Hajdina pri Ptujju. Krajevna organizacija v Hajdini prosi vse člane, da poskrbijo, da božo odračunali njih prispevke pravočasno, da se ne kvarijo redno delovanje. Odbor.

Poziv! Vse naročnike opozarjamo, da so dolžni reklamirati vsako številko takoj sproti. Če jim gre za red. Ne spodobi se pa, da se člani sami in odbor razburja šele mesec dni pozneje, če je komu kaka številka „Ljudskega glasa“ izostala.

Upravništvo „Ljudskega glasa“.

Našim dopisnikom. Vsled prevelike zaposlenosti in drage poštnine mnogokrat ne odgovarjamo na vsak dopis. Zato naj se dopisniki ne jeze, če jim včasih odgovorimo na dva ali celo tri dopisa skupaj. Napačna pa je misel, da ne uvažujemo njih dopisov.

Neki odbornik nam piše, da je v tistem kraju zelo otežkočeno pobiranje članarine, in pravi: Stari se boje „farja“, mladi pa očeta in matere.

Žalostno je to, da nas stari ne razumejo, toda ker vemo, odkod izvira vse to, se ne bojimo. Prepričani smo, da mora zmagati resnica in pravica.

Iz nekega drugega kraja nam piše zapnik, da bo moral opustiti delovanje, ker mu uradi nagajajo, češ, da je komunist. Seveda mu nagajajo zato, ker upajo, da ga oplaše. Kdor se vsakega vetra ustraši, ne bo zmagal nikdar! Vam ne bodo samo nagajali, temveč tudi res kako krivico delali, n. pr. če Vam bodo potno izkaznico res odrekli, takrat se obrnite na nas,

bojujejo druga proti drugi na življenje in smrt, ne poznajo niti strpnosti, niti spravljivosti. Pravi duh krščanstva jim je vsem popolnoma tuj. Ljubezen pridigajo, sovražstvo sejejo. Tudi filozofijo so upregli, da jim pomaga pri tej dvoličnosti: o idealizmu govore, materialisti so.

Idealizem in materializem sta v filozofiji dva silno učena pojma, učena zato, ker nihče ne ve dobro, kaj pomenita. Vsak filozof si postavi svojo razlago, na tisti zida potem svojo miselno stavbo; potem pa pridejo drugi in si iz te stavbe izposojajo posamezne kamne, enkrat iz strehe, enkrat iz temelja, skoro vedno pa jih porablajo prav neprimerno.

Ne bomo se spuščali v zgodovino filozofije. Danes se razumeva pod idealizmom večinoma nekaj meglene, toda lepega, pod materializmom pa nekaj prav tako meglene, toda grdega. Še celo filozofi iz poklica pišejo o idealizmu in materializmu v tem smislu, potem ni čudno, da ima naše ljudstvo idealiste vedno za nesebične po-

dobili boste gotovo pomoč — korajže Vam pa ne moremo dati, to si morate vzeti sami!

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice. Delavska solidarnost. V naši tovarni so izrazili nekateri delavci željo pomagati ruskemu ljudstvu proti strašni lakoti s tem, da bi delali vsak teden po 4 ure več in ta zalužek dali za rusko zbirko. Drugi pa temu nasprotujemo. Delavska solidarnost pravi: Kadar daješ, ne jemlji, temveč pomagaj iz svojega! Ne bi bilo prav, če bi mi več delali, dokler je še mnogo naših bratov brez zaslužka. Bedi na Ruskem bomo pomagali — prispevati pa hočemo iz navadnega zaslužka. — (Op. ur. Prav je tako!)

Po svetu.

Pred avstrijsko zasedbo Zapadne Madžarske. Dunajska „Neue Freie Presse“ piše, da je vse gospodarsko življenje v Zapadni Madžarski paralizirano. Vojaška in upravna evakuacija ozemlja je v teku.

Vzroki padanja avstrijske krone leže v prvi vrsti v nepretrganem tiskanju novih banknot. Tedensko poročilo avstro-ogrske banke z dne 23. julija izkazuje 51 milijard 183,027.987 K, ki se nahajajo v prometu. V teku enega tedna (od 16. do 23. julija) se je promet novčanic v Avstriji zvišal za 747.765.333 K.

Čehoslovaški uvoz in izvoz v letu 1920. Uvoz na Čehoslovaško v letu 1920. je znašal 39 milijonov kvintalov med tem 20 milijonov iz Nemčije, nad 3 milijone iz Avstrije in 2 milijona iz Zedinjenih držav. Izvoz je znašal 60 milijonov kvintalov, 30 milijonov v Nemčijo, 24 milijonov v Avstrijo, 3 milijone na Ogrsko, 2 milijona v Francijo, 1,800.000 na Poljsko in 1,800.000 kvintalov v Italijo.

štenjake, materialiste pa za nepošteno sebičneže, in da slišimo tako mnogokrat tarnanje, da ni več idealizma, da se pogrezamo v materializem in da je zato vedno slabše na svetu.

Tega razločka pa v bistvu ni. Idealizem predstavlja pravzrok vsega v nekem miselnem, duševnem pojavu, materializem pa v stvarnem. Ker pa ne ta ne oni ne more poseči čez dosegljivo mejo v prostor nedosegljivega, nista ne ta ne oni nikdar podala popolne slike kakega posledno izvedenega svetovnega nazora z absolutnim pravzrokom, kakor to delajo posamezne verske organizacije. Tudi sta oba popolnoma nedolžna pri tem, če posamezne vere izrabljajo v svoje namene enkrat idealizem, enkrat materializem, kakor jim prihaja prav za njih namene. Nedolžna sta pa posebno zato, ker skušata oba samo razložiti, kar se da razlagati, dočim grede vere dalje in zahtevajo, da veruješ tisto, kar se razlagati sploh ne da.

Z ozirom na večnost se torej idealizem

Češka „Obznana“ prepoveduje v prvem paragrafu vse stavke, ki bi bile političnega, nacionalnega ali verskega značaja. Proti temu zakonu so socialisti najenergičnejše protestirali, ker so si svesti, da je naperjen proti delavskim interesom.

Socialisti kandidirajo v New Yorku. Letos bodo v New Yorku občinske volitve. Za Letos je izdelala socialistična stranka obširen komunalni program. Za župana bo kandidiral pri socialistih municipalni sodnik Jakob L. Panken, za predsednika občinskega sveta pa James Oneal, urednik soc. lista „New York Call“.

Socializacija rudnikov v Čehoslovaški. Narodni skupščini so bili te dni predloženi trije predlogi za socializacijo premogovnikov. Enega so predložili češki narodni socialisti, drugega nemški in tretjega češki socialni demokrati. Vsi trije načrti se strinjajo v tem, da zahtevajo popolno socializacijo in ekspropriacijo rudnikov. Narodni socialisti zahtevajo, naj se socializirajo rudokopi kot državna lastnina, ostala dva predloga pa zahtevata, da se osnujejo posebni socialni zavodi, ki bodo imeli v rokah upravo in poslovanje in bodo lastniki rudnikov. Vlada se o teh predlogih še ni izjavila.

Angleški rudarji za nacionalizacijo. Konferenca rudarjev je soglasno sprejela resolucijo, ki pozivlje izvrševalni odbor rudarske zveze, naj zahteva nacionalizacijo zemljišč in železnic in naj se v to svrhu zagotovi podpora vseh delavcev.

Produkcija premoga na Angleškem. Iz Londona poročajo, da je trgovski urad obelodanil statistiko, iz katere je razvidno, da je produkcija angleškega premoga zopet dosegla predvojno količino. Zadnji teden pred koncem štrajka se je izklopalo 1,950.000 ton premoga, po končanosti stavki v prvem tednu julija meseca se je produkcija povečala na 3,752.000, v tretjem tednu julija meseca pa je dosegla že predvojno višino 4,131.000 ton.

Angleški komunisti bodo prvič kandidirali pri volitvah v angleški parlament 24. t. m. in sicer v okraju Taillly. „Daily Herald“, glasilo in sicer v okraju Taillly. „Daily Herald“, glasilo in sicer v okraju Taillly. „Daily Herald“, glasilo in sicer v okraju Taillly.

Kako bo Rusija prenovila svojo gospodarsko politiko? „Rosta“, poluradni sovjetski dopisni urad, odgovarja: Sovjetska vlada objavi odlok, da si morejo državni obrati nabaviti kurivo in surovine potom proste trgovine, če jih država ne bo mogla s tem preskrbeti. Potrebne svote denarja se obratom nakažejo po statističnih ugotovitvah njihovih potreb. Obrati po statističnih ugotovitvah njihovih potreb. Obrati po statističnih ugotovitvah njihovih potreb.

Rusija hoče svoje ladje nazaj. Čiherin s posebno noto obvestil vse vlade, da smatrajo sovjeti vse ladje bivšega ruskega prostotrajnega brodograja in nordijske paroplovne družbe, ki se nahajajo v inostranstvu, kot rusko narodno imetje in ne priznajo transakcij, ki so jih katerikoli države izvršile s temi ladjami.

Žetev v Italiji. Statistični urad poljedelškega ministrstva je objavil prve podatke o letošnji italijanski žetvi. Žetev je baje prekora-

čila 51 milijonov stotov, kar pomenja za 14 milijonov večjo žetev od lani.

Italijanski nacionalisti so v treh letih, odkar so zasedli naše ozemlje, zaprli 130 slovenskih šol. 13.000 ljudi je obsojenih, da uživa njihovo kulturo tudi s te strani.

Kapitalistična nečlovečnost. V okolici Trsta so karabinerji zaplenili vroče, v katerih so bile kosti na Krasu padlih vojakov. Kostni bi se imele porabiti v industrijske svrhe.

Brezposelnost v Ameriki. Uradni izvidi poročajo, da je sedaj v Zedinjenih državah 5 milijonov 735 tisoč nezaposlenih delavcev! V rudarski industriji jih je 250.000, v prevojni industriji 800.000, v trgovini 450.000, domačega nezaposlenega osebja 335.000, v strojni in drugih industrijah v številni tudi stavbno stroko 3,900.000.

Demonstracije brezposelnih na Angleškem. V Shoffieldu je prišlo pri demonstracijah brezposelnih do nemirov. Množica, broječa kakih 8000 oseb, je poskusila vdreti v mestno hišo, pa jo je razpršila policija.

Italijanski listi pišejo z ozirom na proglas, ki ga je izdal sodrug Turati z ozirom na bližnji strankin kongres, da namerava italijanska socialistična stranka na vsak način vstopiti v vlado in sicer ne z Ljudsko stranko, temveč v zvezi z levim krilom demokratskih socialcev, kar bi skupaj dalo kakih 300 glasov. Turati te vesti dementira in pravi, da socialisti ne žele vstopiti v vlado, ker bi ne mogli tako hitro izpremeniti sedanjega gospodarskega stanja v Italiji.

Gospodarstvo.

Ministrstvo poljedelstva in vode je sklenilo, da bo z denarjem pomagalo siromašnim kmetom iz novih krajev, ki prihajajo v Srbijo, da proučavajo tamošnje razmere.

Pravilnik za kmetijske šole. Po novem pravilniku za kmetijske šole, ki ga je izdelalo ministrstvo za poljedelstvo in vode, je število kmetijskih šol, ki naj bi se v državi otvorile, neomejeno. Dovoljenja za otvoritev takih šol se bodo dajala tudi zasebnikom, ki bodo dobivali tudi državno subvencijo.

Naš državni dolg znaša 3.456.000.000 frankov, 40.000.000 dolarjev, 327.000.000 predvojnih avstrijskih kron, 1.036.000.000 naših kron in 639.000.000 dinarjev.

Popis živine. Ministrski svet je odločil, da se ima izvršiti popis vse živine v celi državi, potem pa se bo dovolil izvoz živine, ker grozi vsled suše silno pomanjkanje živinske krme.

Premog so pričeli kopati zopet v rudniku Pečovnik pri Celju.

Uprava državnih gozdov v Čehoslovaški. Ministrski svet je sprejel predlog poljedelškega sveta in izdal naredbo, s katero se ustanavlja generalno ravnateljstvo državnih polj in gozdov. To ravnateljstvo bo imelo dve sekciji. Ti dve sekciji bosta opravljali, ena 699.262 ha državnih gozdov, druga pa 1,144.444 ha polja.

Znani nemški milijarder Hugo Stinnes, magnat v kovinskih industrijah, si je, kakor poroča belgrajska „Pravda“, zasigural tudi že v Sloveniji v „Kranjski industrijski družbi“ prevladujoč vpliv. Stinnes je, kakor že znano,

Italijanom odkupil tudi Alpine Montan Gesellschaft v Nemški Avstriji.

Padanje cen žitu. Praški „Narodni Listy“ opozarjajo na oficielo poročilo žitnega trga v Brnu z dne 17. t. m., po katerem je cena žitu zelo padla, ker mline ne morejo prodati starih zalog.

Povišanje železniških tarifov. Ministrstvo saobračaja poviša s prvim septembrom t. l. direktne železniške tarife na progah med Madžarsko in našo državo.

Zastraženje mej proti tihotapcem. Finančno ministrstvo je v sporazumu z ministrstvom vojne in mornarice ukrenilo potrebne korake, da se zastražijo meje proti Italiji in na Jadranskem morju postavijo močne straže v svrhu omejitve tihotapstva.

Belgijska uvozna in izvozna trgovina. V prvi polovici tekočega leta je znašal uvoz 5.067,629.000 frankov, izvoz pa 3.789,011.000 frankov.

Tedenske vesti.

Sprejem invalidov v pouk na raznih šolah v Sloveniji. Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za socialno skrbstvo, invalidski odsek, bo sprejel v svojo oskrbo večje število siromašnih invalidov, ki bi želeli obiskovati razne šole v Sloveniji. V poštev bi prišle v prvi vrsti te-le šole: Tehniška srednja šola (poprej Obrtna šola) v Ljubljani, Državna trgovska šola v Ljubljani, Vinarska in sadjarska šola v Mariboru, Rudarska šola v Celju, Meščanska šola v Celju, orglarski šoli v Ljubljani in v Celju itd. Invalidi, ki bi želeli obiskovati omenjene šole in so zato fizično in po predizobrazbi sposobni, naj pošljejo tozadevne prošnje z vsemi potrebnimi prilogami in izvidom nadpregleda Pokrajinski upravi za Slovenijo, oddelek za socialno skrbstvo, invalidski odsek, takoj, najpozneje pa do 1. septembra t. l. — Invalidi, ki žele obiskovati Tehniško srednjo šolo v Ljubljani, se opozarjajo na razglas ravnateljstva omenjene šole v Uradnem listu št. 93 od 8. avgusta t. l. — Pogoji za sprejem v Vinarsko in sadjarsko šolo v Moriboru so objavljeni v listu „Kmetovalec“ št. 13 od 15. julija t. l. — Za sprejem v Rudarsko šolo v Celju se zahteva fizična sposobnost za vsako delo pod zemljo in da je dotičnik bil zaposlen kot rudar štiri leta.

Vsi invalidi, ki bodo sprejeti v omenjene šole, bodo na ves čas pouka v oskrbi invalidskega odseka in sicer: invalidi v šolah v Ljubljani ali Celju bodo v staležu invalidskih domov v Ljubljani ali Celju; invalidom v drugih šolah pa se bo izplačeval vsakokratni menažni relutum kot podpora za oskrbo, če niso v oskrbi tamošnjih šol, ozir. zavodov, katere stroške krije invalidski odsek.

Ker so pa sredstva, s katerimi razpolaga invalidski odsek, zelo skromna, se bodo sprejeli v brezplačno oskrbo za časa šolanja le invalidi z najmanj 50% delanezmožnosti, ki so sami kakor tudi njihovi stariši brez vsakih sredstev, kar morajo dokazati z ubožnim spričevalom.

Uredbo o delavskih zbornicah za Hrvatsko in Slavonijo s sedežem v Zagrebu, za Slovenijo s sedežem v Ljubljani, za Bosno in Hercegovino s sedežem v Sarajevu, za Dalma-

in materializem nič ne razlikujeta, oba jo puščata lepo v miru. To velja tudi za večnost človeške duše, kajti vse, kar spada k večnosti, je prav tako nerazumljivo, kakor večnost sama. Če tje kdo kriči, da duše ni, ali pa da ni večnosti, da ni boga itd., ima to prav toliko pomena, kakor če kdo drugi trdi in dokazuje, da je duša večna, da jo je bog vdihnil itd. Oba govorita nekaj, česar ne razumeta, česar ne pojmita. Smešno je, če hoče kdo na tak način boga hvaliti ali pa žaliti, prav tako smešno pa je tudi, če misli kdo s tem ljudstvo osrečiti.

Ljudstvo osrečiti je pa menda namen vsega modrovanja. Tako idealna namreč ni nobena idealistična šola, da bi imela za svoj končni namen izpremeniti ali še celo poboljšati večnost. Katoliška vera pravi sicer, da dela vse v „večjo čast božjo“, toda resno tega nihče ne misli. Če je kdo pameten, ve prav dobro, da njegova dejanja in nehanja ne morejo božje časti prav nič izpremeniti ne na boljše, ne na slabše.

Razen tega pa tudi vemo, da gradi tudi katoliška cerkev ves svoj nauk na sebičnosti, ki ni prav nič idealna, pač pa prav umazano materialna, če rabimo ta dva pojma v navadnem pomenu lepega in grdega. Lepo bi bilo, če delaš dobro zaradi dobrega samega brez ozira na plačilo, grdo pa je, če si dober zato, ker boš prejel zato lepo plačilo. Posebno grdo je to, če je plačilo veliko, n. pr. če so to milijoni. Še več nego milijoni je pa večna blaženost, posebno če pomislimo na nasprotje: če ne boš priden, boš trpel najstrašnejše muke, pa istakotako večne muke. Kdor veruje v nebesa in pekel, kako strašno neumen je, če se le enkrat malo zlaže! Če sne le enkrat kako zemljo sam, ne da bi dal polovico stradajočemu bratu! Kajti kaj je naše življenje proti večnosti? Spodobi se, da res trpimo v teh kratkih letih največje muke z veseljem — saj bomo poplačani z večnostjo. Kdor trdi, da je idealno delati za tako plačilo, ta pač ne ve, kaj govori. Vsekakor je bolj idealno, če dela kdo samo za denar, ki v

nebesih sploh nima nobene veljave . . .

Socialisti trdimo, da bi bilo morebiti prav lepo na svetu, če bi živeli ljudje po tem nauku, da pa življenje na svetu ni lepo, ker se ljudje tega nauka prav nič ne drže.

Da lažejo tudi tisti ljudje, ki verujejo v nebesa in pekel, da ne dajo revežu polovico zemlje, niti tisti, ki vedno govore o večnosti, nasprotno, da hočejo revežu vzeti še tisto drobtinico, ki jo pri njem najdejo. Da kristjani kradejo in pobijajo prav tako, kakor judje, da ne nastavlajo levega lica, kadar so dobili klofuto na desnega, temveč da vračajo zob za zob, oko za oko prav tako, kakor pogani, da, še hujše, ker so si izmislili za pobijanje še hujša sredstva: bajonete, puške, topove, morilne pline, strašne stroje za uničevanje človeškega življenja, kakor bi se hujših niti sam peklenšček ne mogel izmisliti. Pa še več — da rabijo vsa ta strašna sredstva sočasno, ko molijo k svojemu bogu, da se torej zavedajo večnosti in vendar tako strašno greše!

cijo s sedežem v Splitu, za Vojvodino s sedežem v Novem Sadu objavlja 99. števil. Uradnega lista z dne 20. t. m.

Pri občinskih volitvah v Brežicah, ki so se ponovno (vsled razveljavanja prvih) vršile 17. t. m., so dobili demokrati 65 glasov (5 mandatov), obrtniška lista 47 (4), klerikalna 31 (2) in soc. demokratje 55 (5).

Novi bankovci po 10 in 20 dinarjev, ki jih je narodna banka naročila v Ameriki, bodo kmalu gotovi.

Arbeiter-Zeitung prepovedana. Notranje ministrstvo je prepovedalo za našo državo list „Arbeiter-Zeitung“, ki izhaja na Dunaju, ker piše „proti naši državi in njenim interesom“.

Krog 20 črnogorskih roparjev je bežalo v Italijo, „ker jim v Jugoslaviji ni obstanka in jim seljaki nočejo več pomagati ter jih kriti“. V Italiji so te ljudi, ki se izdajajo za Nikitove pristaše, z odprtimi rokami sprejeli. — Blagor jim! —

Proti komunistom. Ministrstvo za notranje stvari je izdalo potrebne naredbe vsem občinam v državi, ki so imele komunistično upravo, da do 20. septembra izvršijo vse priprave, da bi se čim prej mogle vršiti nove občinske volitve.

Sklicanje parlamenta. Predsednik dr. Ribar je brzojavno pozval vse poslance v Belgrad. Prva seja, na kateri bo Nj. Vel. kralj Aleksander položil z ustavo predpisano prisego, se bo vršila po pogrebu kralja Petra.

Evakuacija Pečuha. Pod upravo polkovnika Gjorgjeviča se je pričela evakuacija Pečuha. Prebivalstvo čaka v množicah na železniški postaji, da se izseli v Jugoslavijo. Nad 3000 oseb je že odpotovalo.

Letošnji glavni nabor za mesto Celje se bo vršil dne 7. septembra (od 7. ure naprej) v prostorih okružne komande.

Vpeljava stalne službe pri osebnih blagajnah južne železnice. Da se pred odhodi vlakov naval potnikov pri osebnih blagajnah na južnem kolodvoru v Ljubljani glavni kolodvor, Mariboru gl. kol. in Zagreb j. k. kolikor mogoče omili, je južna železnica odredila, da je do nadaljnega ena izmed osebnih blagajni od 7. do 19. ure vedno odprta. Občinstvo si vsled tega lahko kupi vozne karte naprej za vse vlake, ki odhajajo do 24. ure dotičnega dne, razven za dunajske D brzovlake št. 4 in 508.

Ruski tekstilni trust. V Moskvi bo v kratkem sklenjen tekstilni trust sedemnajstih tvornic, ki leže blizu Kostrome in Morama. Država bo dala upravi trusta pooblaščenje, da si nabavi surovine, gorivo in živež doma. Poleg tega bo imel trust dovoljenje, da si nabavi v inozemstvu material in stroje, ki rabi za predelavo lanu. Sredstva v svrhu nabav v inozemstvu bodo krita s prodajo enega dela proizvodov v inozemstvu.

Pašić ali Protić? Radikalni listi se vse bolj nagibljejo na stran Protića. Po radikalski „Tribuni“, ki izhaja v Belgradu, so pričele tudi belgrajske „Novosti“, ki so tudi „neodvisen“ (radikalni) list, pisati v smislu akcije g. Stojana Protića. V svoji 84. števil. piše o sedanjih akcijah g. Protića v Hrvatski in Sloveniji, med drugim pravijo: „Misija g. Stojana Protića, ne oziraje se na to, kakšno je njegovo stališče do današnje ustave, je zelo koristna. Ceneči njegovo iskrenost v politiki in pred vsem ceneči njegov patriotizem, smo uverjeni, da se mu bo posrečilo prepričati Radića o potrebi, da menja politiko svoje stranke v korist celega našega naroda. A za to uspešno misijo bi mu bil ves naš narod vseh treh plemen večno hvaležen. Če gremo s stališča, da je treba, da bo vsak naš državljani zadovoljen v novi državi, potem je neobhodno potrebno, da se odnošaji g. Radića in njegove stranke do naše države spravijo v sklad s splošnimi interesi. Tudi mi smo prepričani, da se bo, če bo imel g. Radić dobro voljo, po tej poti prišlo zelo daleč in da bo njegove nadaljnje obnašanje zelo velikega pomena za obstanek njegove stranke v državi, ki je vsak dan vse večja in uglednejša kakor zunaj tako znotraj.“

Potres v Italiji. V Eritreji in zlasti v Massani in v okolici so čutili močan potres, vsled katerega so bile štiri osebe ubite, približno 20 pa ranjenih.

Albanija in Jugoslavija. Vlada Albanije, ki je članica zveze narodov, je, opirajoč se na člen 11 pakta o zvezi narodov, zahtevala intervencijo sveta zveze narodov, da se obvaruje mir med Albanijo in kraljevino Jugoslavijo, ki ga ogrožaja gotovi dogodki poslednjih dni. Pred-

sednik sveta zveze narodov je v smislu določb pogodbe sklenil staviti to vprašanje na dnevni red bodoče seje sveta zveze narodov, ki se sestane v kratkem.

Lokomotive za Romunijo. Romunsko ministrstvo za promet je v Skodovih tvornicah v Plzni naročilo nadaljnjih sto lokomotiv.

Znameniti finski pesnik Juhana Aho je umrl v ponedeljek.

Pomoč Rusiji. Dne 12. t. m. je prispela v Harkov češkoslovaška trgovinska misija.

Akcija za pomoč Rusiji. Čehoslovaški in ruski strokovnjaki na polju narodnega gospodarstva sestavljajo načrt za tehnično pomoč Rusiji, pred vsem za povzdigo poljedelstva. Kot prvi korak se pošlje v Rusijo pet oddelkov delavcev s petimi orali na paro in nekoliko poljedelskih inženirjev. Čehoslovaška bo tudi dala seme za sto ruskih zadrug proti jamstvu ruske vlade.

Bolgarski ministrski svet se je bavil z vprašanjem pomoči Rusiji in je sklenil, da organizira na Bolgarskem pribežališča za 20.000 gladujočih ruskih otrok.

Švedska vlada je sklenila imenovati pomožno komisijo za Rusijo, kateri naj bi načeloval socialistični minister Ensquet.

Amerika in prehrana Rusije. Po brzojavki iz Rige je ameriška delegacija dobila od komiteja Hoover vest, da more ameriška delegacija nadaljevati pogajanja z boljševiško delegacijo, ker je sovjetska vlada pristala na to, da se osvobode vsi ameriški državljani v Rusiji. Za nakazilo pomoči Rusiji so nastopni pogoji: Člani ameriškega komiteja za pomoč imajo popolno svobodo gibanja v Rusiji v vseh smereh ter morejo oditi iz Rusije v vsakem trenutku in na vsakem kraju. Živila so last komiteja do trenutka, dokler niso porabljena. Samo otroci in bolniki imajo pravico do pomoči ameriške komisije. Hrana, ki se bo razdelila prebivalstvu, mora plačati sovjetska vlada. Nadzorstvo na razdelitvi živil pripada komiteju.

V berlinskem mestnem svetu so pred par dnevi sklepali o pomoči, ki jo je hotela mestna občina dati Rusiji v obliki 100.000 mark. Neki nemškonalionalni svetnik pa je vstal in se tej akciji uprl, češ, da so bile ruske razmere povzročene po komunističnem režimu. Na te besede je skočilo par komunističnih očetov k govorniku in se je pričel vsesplošen pretep. Seja je bila prekinjena.

Kaj jedo v Rusiji? V Moskvo so dobili na poskušnjo hleb kruha, tako zvanega „kruha lakote“, kakor ga jedo v volgskem ozemlju. Ta kruh sestoji iz mahu, drevesne skorje in malce moke. Prebivalstvo se prehranjuje tudi z neko vrsto sive zemlje, ki jo označujejo kot redilno in ki stane 500 rubljev tunt.

Ruski pisatelj Korolenko, predsednik pomožne akcije v Rusiji, je došel v Prago.

Prednostni krediti za poljedelske zadruge. Glavna zadruga zveza je povodom vprašanja poljedelskih kreditov imela posebno konferenco, na kateri se je sprejela resolucija, ki zahteva, da se poljedelskim zadrugam preskrbijo prednostni krediti. Uredba o poljedelskih kreditih se bo revidirala, in sicer tako, da se bodo poljedelski krediti razdelili v dve skupini, na kredite za organizirane kmetovalce in na kredite za neorganizirane kmetovalce. Od celokupnega kredita se bo določilo 25 odstotkov onim poljedelcem, ki so imeli škodo vsled poplav ali požara. Zadrugi krediti se bodo dajali naravnost preko uprave fondov. Izvolil se je poseben odsek za definitivno rešitev, v katerega so bili imenovani zastopniki poljedelskega ministrstva in zadruga zveze. Rešitev bo izšla v najkrajšem času.

Ameriški državni dolg je 31. pr. m. znašal 23.771.237.008 dolarjev. Tekom julija se je državni dolg zmanjšal za 205.213.513 dolarjev.

Avstrijski predvojni dolgovi. Pogajanja, ki so jih vodili avstrijski delegati v Parizu v vprašanju avstrijskih predvojnih dolgov, so zadevo rešila sporazumno tako, da za krono predvojnega dolga plača Avstrija 30 francoskih centimov.

Kolera se je navzlic vsem varnostnim odredbam preselila na poljsko ozemlje in je pričela že na veliko razsajati.

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“.

Oblastem je odgovoren Andrej Svetek.

Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

Čitajte naše brošure!

„Pot k socializmu“

Spisal Dr. Oton Bauer. • Prevel F. Uratnik.

Cena samo 2 K.

Naroča se pri „Centralnem tajništvu JSDS v Ljubljani, poštni predal 168“.

Edini list, ki brezobzirno zastopa Vaše koristi, ki neustrašeno brani Vaše pravice, je:

N A N A P R E J

Zatorej sezite po njem! Oklenite se ga! Naj se naroči po več somišljenikov na en Naprej! Le „Naprej“ spada v naše družine!

N A N A P R E J

delavski dnevnik

Proč z meščanskimi listi!

Mesečno stane 24 kron.

Naroča se pri upravi „Naprej“, Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavese sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja moje najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 15—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živini K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.

COSULICH-LINE

TRST - AMERIKA

New-York — Buenos-Aires — Rio di Janeiro — Santos Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

„V boj za občino.“

Brošurica „V boj za občino“ vsebuje poljudno razloženo volilni red za občinsko zastopstvo. Temu so pridejana tudi praktična navodila. Cena ji je 6 K. — Naroča se pri Centralnem tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani, poštni predal 168.